

Mapovanie výskytu a manažment invázneho druhu *Fallopia japonica* na vybraných lokalitách severozápadného Slovenska

Žaneta Pauková¹, Lucia Kršková²

¹Slovenská poľnohospodárska univerzita, Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja, Katedra ekológie, Mariánska 10, 949 76 Nitra; ²Dolina 129, 027 05 Zázrivá
zaneta.paukova@uniag.sk

V súčasnosti je vplyv človeka taký intenzívny, že možnosť existencie nenarušeného ekosystému sa nekontrolovateľne znižuje. Z toho dôvodu vzniká neustále priestor, na uchytenie cudzích druhov, ktorý podporuje vznik nových ohnísk invázných druhov, ktoré sa vyznačujú úspešnou stratégiou prenikania do nových podmienok prostredia, vysokou životaschopnosťou a konkurencieschopnosťou, v porovnaní s pôvodnými druhmi i po prekonaní stresových podmienok.

Biotické invázie chápeme ako spontánne šírenie sa cudzích (zavlečených, introdukovaných) druhov organizmov v nových územiach a ich (hromadné) prenikanie do tamojších domácich alebo udomácnených spoločenstiev [3]. *Fallopia japonica* (Houtt.) Ronse Decr. (*Polygonaceae*) je trváca dvojdomá invázna rastlina mohutného vzrastu s klonálnym rastom pochádzajúca z Kórei, Číny a Japonska. V Európe sa začala pestovať už v roku 1825 a od vtedy postupne splnieva [2]. Prvé údaje o výskyte *F. japonica* na Slovensku pochádzajú z 20. a 30. rokov [3]. Pohánkovca japonský má širokú ekologickú amplitúdu [1].

Mapovanie výskytu jedného z najnebezpečnejších invázných druhov *Fallopia japonica* sme realizovali na vybraných lokalitách severozápadného Slovenska: v katastrálnom území obce Zázrivá, v časti obce Párnica smerom na Kralovany, v obci Kralovany a mestskej časti Dolného Kubína – Záskanie, úsek Timravina na Dolnej Orave koncom leta a začiatkom jesene 2009. Terénnym prieskumom sme zaznamenali 24 invadujúcich populácií pohánkovca japonského na ploche 12 238 m². Sledovaný druh tvoril na všetkých lokalitách zapojené monocenózy s vysokou hustotou ramet (až 80 % populácií tvorilo viac ako 31 jedincov na m²). Dokonca v obci Kralovany sme evidovali až 12 populácií na ploche 8 242 m². Komparáciou rozšírenia výskytu riešeného taxónu išlo o najrozsiahljšiu plochu. Manažment sledovaného invázneho druhu sme zistili iba na jednej lokalite v obci Kralovany, 750 m od železničnej stanice. Odstraňovanie *F. japonica* bolo vykonané mechanicky a následne aj chemicky. Môžeme konštatovať, že doteraz nebolo úspešné, pretože populácia opätovne zmladila. Zistili sme, že manažment invázných rastlín nie je realizovaný aj pre nevysporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom. Je nevyhnutné navrhnuť a realizovať regulačný manažment aj na ostatných lokalitách a začať s pravidelne vykonávanými opatreniami, ktoré zabezpečia zlepšenie súčasného stavu.

[1] ALBERTERNST, B. - BÖHMER, H. J. *NOBANIS Database North European and Baltic Network on Invasive Alien Species - Invasive Alien Species Fact Sheet - Fallopia japonica*. 2006.

[citované 2011-02-22]: http://nobanis.org/files/factsheets/Fallopia_japonica.pdf

[2] CVACHOVÁ, A. Rozšírenie vybraných invázných druhov rastlín na Slovensku. In *Chránené územia Slovenska*, 2000, 45, 10–13.

[3] ELIÁŠ, P. Invázne druhy rastlín na Slovensku. In ELIÁŠ, P. (ed.) *Invázie a invázne organizmy* : príspevky z vedeckej konferencie. Bratislava, SR: SEKOS, 1997, 91–118.